

Mellan himmel & jord

Nr 3 | 2025 svenskakyrkan.se/boras

En tidning från
Svenska kyrkan
i Borås

En höjdare med klassen

LEDARE

Ordlek som motsats till våld

Vi planerar inför döden

Svenska
kyrkan

Allt du
behöver veta
om kyrkovalet
8–21 sept 2025

Vill du bli medlem?

Du är välkommen att bli en del av Svenska kyrkans gemenskap, oavsett vem du är. Har du frågor om tro, livet eller tankar kring dig själv? Eller vill du engagera dig för en bättre värld, sjunga i kör eller finna ro i en hektisk vardag?

Om du inte är medlem i Svenska kyrkan idag och önskar bli det, ring **033-17 94 00** eller mejla **boras.pastorat@svenskakyrkan.se**. Varmt välkommen!

LEDARE

Ett viktigt litet ord

För en tid sedan stötte jag på ett ord jag inte lagt märke till tidigare men som nu har fastnat hos mig. Det är ordet *oväld*. Det är nog få som använder det i sitt dagliga tal men samtidigt har det stor betydelse i vardagen.

Ordet finns i en berättelse i Bibeln där folket beskrivs som en vingård som Gud tar hand om på bästa sätt men där vingården ändå inte ger några goda druvor utan bara sura. På slutet står det att vingården är folket, Guds älskade plantering. Han väntade oväld men fann våld, väntade rätt men fann orättvisa.

Ordleken som bygger på likheten mellan orden oväld och våld går tillbaka på en liknande ordlek på hebreiska, grundspråket, och översättningen är välgjord och fångar de flesta aspekter som finns även i grundspråket.

När jag läste denna text visste jag som sagt inte vad oväld betydde, så jag behövde söka upp svaret. Enligt Svenska Akademiens ordlista betyder det opartiskhet.

I förvaltningssverige och i en demokrati är opartiskhet en grundpelare. Domare, tjänstepersoner och förtroendevalda ska vara oväldiga. Opertiskheten är viktig för att vi alla ska behandlas lika och likvärdigt. Det är inte helt lätt.

Just för att det är så svårt att vara opartisk är det ännu viktigare att fundera över ordet och hur vi kan uppnå större opartiskhet. I texten från Bibeln är det en ordlek när oväld står som en positiv motsats till våld. Kanske är det mer än en ordlek.

Troligen är det så att risken för våld ökar när vi börjar behandla varandra alltför olika, när vissa får fördelar och andra står utan.

Det är fint att ordet oväld nästan ser ut som att det satts ett o framför våld. Oväld är ett ord som knappt finns, men behandlar vi varandra oväldigt och opartiskt så borde våldet lysa med sin frånvaro och oväld kan därmed bidra till minskat våld.

Det är fint att ett lite tråkigt och formellt ord från förvaltningssverige har hittat sin väg in i Bibeln översättning.

Oväld och opartiskhet är i viss mån något ouppnåeligt men det vi inte riktigt kan nå är ofta det viktiga som vi strävar efter. En rättvis värld utan våld.

Fredrik Hägglund, kyrkoherde

Skägget och det långa håret återkommer. Och olika varianter av den milda blicken. De konstnärliga framställningarna är många och har en sak gemensamt; att just sådär såg han nog inte ut, människan Jesus som Bibeln berättar om. Men vad kan vi egentligen veta om den historiske Jesus? Vad säger forskningen? En av gestalterna i kollaget är för övrigt AI-genererad. (Bilder från Pixabay)

Vad vet vi om Jesus?

Magnus har studerat Jesus som historisk person

Vem var han egentligen?

– Det är en av de frågor som intresserat mig mest, säger prästen Magnus Abrahamson. I den historiske Jesus kopplas den kristna läran till verkligheten.

Är berättelserna om Jesus påhittade i efterhand? Uppstod han? Varför talas det i kyrkan om att Jesus är både Gud och människa? Frågorna har engagerat många människor.

– Inom forskningen ändras perspektiven över tid, konstaterar Magnus. Nu betonas det judiska sammanhanget kring Jesus mer än förut. Men det kommer sällan fram nya fakta.

Hur symboliskt eller bokstavligt ska berättelserna tolkas? Även bland nutida forskare finns olika uppfattningar. En del menar att det finns goda skäl att tro att Jesus gjorde underverk.

– Ingen tolkar korsfästelsen symboliskt, förklarar Magnus. Avrättningen ägde verkligen rum. Det som flest tolkar symboliskt i

– Man får tänka lite djupare om kristen tro, säger Magnus Abrahamson om sin föreläsningsserie. Framför allt ur ett kritiskt perspektiv.

första hand är nog att Jesus gick på vattnet, medan uppståndelsen är det underverk flest tror på. Att Jesus faktiskt visade sig efter sin död.

Magnus har skrivit en avhandling om uppståndelsen som historiskt problem. Varifrån kom tron att Jesus uppstått från de döda?

– Redan från början var många

Fyra fristående föreläsningar

Vad vet vi om Jesus?

En serie om fyra fristående föredrag som utgår från modern forskning om den historiske Jesus. Föredragen hålls av Magnus Abrahamson som är biträdande kyrkoherde i Borås pastorat och teologie doktor. Kritiska frågor välkomnas.

Tisdagarna 7 oktober, 21 oktober, 4 november och 18 november kl. 18:00 i Caroli församlingshem.

övertygade om att han uppstått. Det finns belagt ganska kort efter hans död. Den äldsta texten i Nya testamentet anses vara Paulus första brev till församlingen i Korinth. Där finns en tidig trosbekännelse. Möjligen skriven bara några år efter korsfästelsen. Det är spännande.

Text och foto: David Ottvall

Mellan himmel och jord ges ut av Svenska kyrkan i Borås och delas ut till alla hushåll i Brämhults, Caroli och Gustav Adolfs församlingar
Upplaga: 39 500 ex, fyra nummer per år **Ansvarig utgivare:** Fredrik Hägglund **Redaktör:** David Ottvall, boras.redaktionen@svenskakyrkan.se
Text och foto: Svenska kyrkan (där inget annat anges) **Layout:** David Ottvall **Tryck:** Ringöns tryckeri

Svenska kyrkan i Borås Telefon växel: 033-17 94 00 Postadress: Box 393, 50113 Borås E-post: boras.pastorat@svenskakyrkan.se
Webbsida: svenskakyrkan.se/boras facebook.com/svenskakyrkanboras instagram.com/svkyboras

Föreläsningar

Konst uppåt väggarna

Samtal mellan muralkonstnärerna Adam Algotsson, Christofer "Sagie" Siwertz-Svedjeby och Joel Hjort. Måndag 8 september kl. 18:00 i Gustav Adolfs församlingshem.

Fridas blomster

Om stadsodling och odling av snittblommor. Tisdag 9 september kl. 19:00 i Gustavs Adolfs församlingshem.

Vem blir jag med dig?

Panelsamtal om parrelationens möjlighet och utmaningar. Tisdag 16 september kl. 18:00 i Brämhults församlingshem. Begränsat antal platser, anmälan.

Ta klimatomställningen in i garderoben

Lördagsfrukost med Evelina Albin som berättar om hur du kan ta nya steg på din personliga hållbarhetsresa. Lördag 27 september kl. 09:00 i Caroli församlingshem. Begränsat antal platser, anmälan.

Matsvinn och matfattigdom

Nätverket Åtbart delar med sig av om kunskaper om hur matsvinn och matfattigdom kan motverkas. Tisdag 30 september kl. 18:00 i Hässleholmens kyrka.

Hjälp! Jag är tonårsförälder

Samtal och utbyte av erfarenheter tonårsföräldrar emellan. Tisdag 14 oktober kl. 18:00 i Caroli församlingshem. Begränsat antal platser, anmälan.

I välsignat tillstånd

Lördagsfrukost. Om att bära fram liv. Existentiella aspekter på graviditet och födande. Åsa Larsson, filosofie doktor och barnmorska, delar med sig av erfarenheter och tankar. Lördag 25 oktober kl. 09:00 i Caroli församlingshem. Begränsat antal platser, anmälan.

Skanna koden för mer info och fler föreläsningar.

Altaret står i öster där solen går upp. Det symboliserar uppståndelsen. Kyrkorummet får en annan betydelse när du känner till sådana saker. Eleverna orienterar sig och hittar väderstrecken. Pedagog Rose Novenius förklarar.

Roligt att flytta *en lektion* till kyrkan

– Får man gå upp här?

Elever från Björkhöjdsskolan utforskar Gustav Adolfs kyrka. Visst får de gå upp i predikstolen. Och i kyrktornet.

– Det är alltid bra att komma ut från klassrummet och se saker i verkligheten, säger deras lärare Max Moritz.

Klassen arbetar med de stora världsreligionerna och Max uppskattar att Svenska kyrkan ställer upp som resurs i undervisningen.

– Vi vill att eleverna ska få förståelse och respekt för alla religioner, säger han. Borås har ingen synagoga, men här finns både moské och buddhisttempel.

Elevernas nyfikenhet lockas av utrymmen som inte tycks tillåtna. Predikstolen verkar spännande. Den

byggdes en gång för att prästen skulle höras så bra som möjligt i kyrkan. Nu när det finns mikrofoner och högtalare används den normalt inte.

Eleverna får prova på att ropa ut något som känns viktigt från predikstolen. Flera kommer med fina ord om fred på jorden.

– Det är tacksamt att de får veta lite om Borås historia och kyrkans roll, säger Max. Kyrkan har ju alltid haft en plats i samhället. Det blir en del av historieundervisningen också.

Pedagogen Rose Novenius har hand om Svenska kyrkans program för skola i Borås.

– Att guida skolklasser hör till det roligaste jag gör i mitt jobb, säger hon. Varje tillfälle är unikt. Jag möter elever från årskurs ett till sista året på gymnasiet, så det är brett. De jobbar med olika teman i skolan och

syftet med besöket i kyrkan varierar. Oftast är det en introduktion till kristendomen som efterfrågas.

Många elever har aldrig varit i en kyrka och ibland har de inga förkunskaper alls. Bilder och skulpturer i kyrkorummet väcker frågor.

– En elev kan se Jesus på korset och undra vem han är, konstaterar Rose. Varför hänger han där?

I de flesta klasser finns också elever från andra religioner och trosriktningar. Rose minns en gymnasieelev som reagerade på att Bibeln fick ligga på en trappavsats.

– Eleven undrade hur jag kunde lägga vår heliga skrift på golvet, berättar Rose. Hon kom från en annan kristen inriktning och tyckte att det var vanvördigt. Vi fick ett fint samtal om helighet. Vad är helighet? Ta

– Vi jobbar med alla världsreligionerna, berättar Max Moritz, SO-lärare på Björkhöjdsskolan.

dopvattnet som exempel. Det håller vi inte i avloppet efter dopet, utan det ska hållas ut i naturen, i Guds skapelse.

Rose framhåller att undervisningen för skolan alltid är ickekonfessionell, alltså fri från religiösa inslag.

– Jag berättar om kristen tro och vad vi gör i kyrkan. Det är viktigt att vi respekterar varandras tro, att var och en får tycka och tänka som den vill.

Text och foto: David Ottvall

Rösta i kyrkovalet

Svenska kyrkan står för mycket gott. Inte minst hopp. En tro på framtiden när det ser mörkt ut i samtiden. Men hur? Vad vill du att kyrkan ska göra, hur vill du att kyrkan ska vara?

Söndag 21 september är det kyrkoval. En möjlighet för dig som församlingsmedlem att påverka.

I valet kan du som är medlem i Svenska kyrkan rösta fram representanter som beslutar om kyrkans framtid. I Borås församling finns fyra nomineringsgrupper att välja bland. Grupperna fungerar ungefär som partierna i allmänna val. På nästa uppslag kan du jämföra grupperna och se vilken inriktning som känns rätt för dig.

Ditt röstkort

På röstkortet står vilket valdistrikt du tillhör och vilka val du får rösta i. Där står också vallokalens adress och öppettider.

Du måste ha med dig ditt röstkort om du förtidsröstar. Röstkortet används för att skicka din röst till din vallokal. Det är också viktigt att du har med dig legitimation.

Det är inte obligatoriskt att ha med sig röstkortet till vallokalen, men det underlättar för att enkelt kontrollera att du är i rätt vallokal. Däremot behöver du ha med dig legitimation.

Val och valsedlar

I kyrkovalet röstar du på nomineringsgrupper och kandidater i tre val:

- Val till kyrkofullmäktige, som använder vita valsedlar
- Val till stiftsfullmäktige, som använder rosa valsedlar.
- Val till kyrkomötet, som använder gula valsedlar.

Du kan personrösta på upp till tre

Alla som har rösträtt i kyrkovalet får ett röstkort skickat till sin folkbokföringsadress. Du bör ha fått ditt röstkort senast 3 september.

Läs mer om kyrkovalet på webben:

kandidater genom att kryssa deras namn på valsedeln. Dina kryss ökar deras möjlighet att bli valda.

Rösta i vallokal

På ditt röstkort står det vilken vallokal du tillhör. Du kan inte rösta i en vallokal som du inte tillhör. Vallokalerna har bara öppet på valdagen 21 september. Du behöver ha med dig legitimation och bör ha med dig ditt röstkort.

Förtidsrösta

Du kan förtidsrösta från och med den 8 september. Alla röster som läggs i lokaler för förtidsröstning kallas förtidsröster, även om röstningen sker på valdagen. Du behöver ha med dig ditt röstkort och legitimation.

I Borås församling kan du förtidsrösta på Svenska kyrkans expedition på Stora kyrkogatan 12 samt i Brämhults församlingshem. Öppettider hittar du på nästa uppslag.

Budrösta

Att rösta via bud innebär att en person lämnar över dina röster i ett särskilt igenklistrat kuvert, antingen på valdagen i din vallokal, eller som förtidsröstning.

Budet behöver ha med sig legitimation. På ytterkuvertet ska du skriftligt ha intygat att du själv lagt valsedlarna i kuverten i närvaro av två vittnen. De två vittnena ska också ha intygat detta på kuvertet. Bud och vittnen behöver vara minst 18 år gamla.

När budet lämnar in din röst i en förtidsröstningslokal måste budet ha med ditt röstkort. Om budet lämnar in din röst i din vallokal är det bra att ha med röstkortet, men det är inget krav.

För att rösta med hjälp av bud behöver du ett brevröstningspaket som du kan beställa och som finns att hämta på expeditionen, i alla öppna kyrkor i Borås pastorat samt i förtidsröstningslokalerna.

Brevrösta

Om du inte själv kan ta dig till vallokal eller förtidsröstning, kan du brevrösta. Det gäller också för dig som vistas utomlands. Du behöver dock vara folkbokförd i en församling i Sverige för att kunna delta i kyrkovalet. Det räcker alltså inte med att vara medlem i Svenska kyrkan.

Du kan brevrösta när du fått ditt röstkort och fram till dess att brevet kan beräknas komma fram senast 17 september.

På ytterkuvertet ska du skriftligt ha intygat att du själv lagt valsedlarna i kuverten i närvaro av två vittnen. De två vittnena ska också ha intygat detta på kuvertet och vara minst 18 år gamla.

För att brevrösta behöver du ett brevröstningspaket som du kan beställa och som finns att hämta på expeditionen, i alla öppna kyrkor i Borås pastorat samt i förtidsröstningslokalerna.

Kyrkovalet är tre val

Svenska kyrkans medlemmar röstar fram representanter till tre olika nivåer; kyrkofullmäktige som är lokalt, stiftsfullmäktige som är regionalt och kyrkomötet som är nationellt.

Kyrkofullmäktige styr församlingarnas arbete, vars grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning och att utöva diakoni och mission. Gudstjänster är till exempel högmässor, då man firar nattvard men också vigsel- dop- och begravningsgudstjänster. Undervisning vänder sig till både barn och vuxna som är nyfikna på kristen tro eller vill fördjupa sin tro. Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskor, djur och natur. Att möta människor som är utsatta, i kris eller sorg, i behov av stöd eller att bryta ensamhet.

Stiftsfullmäktige styr arbetet i respektive stift. Borås tillhör Skara stift. Stiftens grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet i stiftet. Det kan handla om att ge råd och stöd i teologiska frågor. Stiftet fördelar också bidrag till att renovera och förvalta kyrkobyggnader och inventarier som textilier och konst.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ med 251 ledamöter.

På kyrkomötet fattas beslut om kyrkoordningen (Svenska kyrkans regelverk) och andra frågor som har betydelse för hela Svenska kyrkan, till exempel kyrkohandboken och psalmboken. Kyrkohandboken beskriver hur gudstjänster ska firas och i psalmboken finns de sånger som används i gudstjänster och församlingsliv.

Frågor till våra politiker

Tre ord för kyrkan sådan ni vill ha den?

Gemenskap, öppenhet, rättvisa.

Närhet, gemenskap, stöttande.

Tro, tradition, identitet.

Frimodig, levande, Kristusfokuserad.

Varför rösta på er? Något som särskilt skiljer ut er nomineringsgrupp från övriga?

Människovärdet, som genomsyrar vår syn på samhället. Vi står upp för att alla ska bli lika behandlade, att alla ska vara lika välkomna.

Vi är fria från partipolitik. Vi är engagerade och närvarande i kyrkans verksamhet och har ingen annan plattform än den gudstjänstfirande församlingen.

Vi värnar kyrkans identitet och traditioner och håller en skarp gräns mot andra religioner. Politisk aktivism och identitetspolitik hör inte hemma i kyrkan.

Vårt fokus på själva syftet med kyrkan. Att sprida Kristi budskap om kärlek, gemenskap och nåd. Kyrkan ska vara ett redskap för detta.

Begränsade resurser kräver prioriteringar. Vad vill ni att kyrkan ska satsa på?

Verksamhet före lokaler. Internationell solidaritet är också viktigt. Vi vill ha med bidrag till Act Svenska kyrkan i budgeten.

Vi vill satsa mer på ideella medarbetare. Utbilda och inspirera. Hela kyrkan tjänar på det. Ungdomsgårdarna är särskilt viktiga.

Vi vill främst satsa på kyrkans grunduppgift. Arbetet med barn och unga. Musik och körsång i alla former. Och diakonin är viktig.

Ideellt engagemang. Ge människor plats och ta vara på deras initiativförmåga. Våga släppa lite på kontrollen och prova nya saker.

Och vad vill ni prioritera bort?

Kanske behöver vi inte så många präster. Det är i och för sig stiftet som beslutar om den saken.

Vi vill att ett strategiskt råd bildas, där verksamheter och budget sammanhängt diskuteras. Detta har majoriteten avslagit.

Sådant som ligger utanför grunduppgiften, som klimatföreläsningar och interreligiösa samtal.

Vi vill undersöka mindre dyra alternativ för Caroli församlingshems ombyggnad. Vi är tveksamma till studentbostäder där.

Hur ser ni på kyrkoavgiften? Finns det utrymme att höja eller sänka?

Borås har lägst avgift i hela Skara stift. Det får effekt att ligga i botten. Vi vill höja med 10–12 procent till 2030.

En analys av helheten måste göras. Vi värdesätter kyrkoavgiften, den ska räcka till väldigt mycket.

Vi vill behålla avgiften som den är. Absolut inte höja. Om vi ska få fler medlemmar kan vi inte belasta dem med en höjd avgift.

Tråkigt att kyrkan tappar medlemmar, men vi vill inte lägga större börda på dem som är kvar. Den som vill kan ju ge mer via kollekten.

Borås är en stad med stor mångfald. Hur tänker ni att kyrkan ska nå människor som kanske aldrig varit i en kyrka?

Vi har ett väl utvecklat arbete mot skolorna. Kyrkan behöver vara ute där folk är och möta människor i ögonhöjd. Kultur och musik, allt hör ihop.

Gudstjänster på olika tider som passar alla. Vara med i evenemang på stan, som vårmarknad och stadsdelsdagar. Visa att vi är en kyrka som välkomnar alla.

Kyrkan måste vara där människor befinner sig. Knallekyrkan är bra. Satsa på barnen för att nå föräldrarna, som öppna förskolan. Och ett varierat utbud av musik.

Det är oerhört viktigt att vi har en öppen kyrka där alla både är välkomna och känner sig välkomna. Att vi har en mångfald av gudstjänster för människors olika preferenser.

Ny kyrkogårdsmark kommer att behövas i framtiden. En stor utmaning för begravningsverksamheten på sikt. Hur tänker ni om det?

Är lite orolig för att inte alla står bakom att Svenska kyrkan ska vara huvudman för begravningsverksamheten. Skulle gärna se en begravningsplats på Bovik.

Nu har vi kyrkogårdar på olika platser i Borås och som sköts föredömligt av Svenska kyrkan. Bra om det går att få till ny mark i anslutning till S:t Sigfrid.

Marken måste ligga tillgängligt, så att kyrkogården kan besökas med allmänna kommunikationer.

Helst vill vi ha mark i anslutning till kyrkans befintliga lokaler. Kyrkan kan betyda mycket här och begravningsverksamheten är därför ett uppdrag kyrkan bör ha kvar.

Hopp, närvaro och hållbarhet är ledord i församlingsinstruktionen. Vill ni styra om inriktningen på något sätt?

Inriktningen är bra. Framför allt är det viktigt med hållbarhet. Och här i Borås är vi är långt framme på det området.

Det är bra ledord som förmedlar vad kyrkan står för, och som vi i POSK ställer oss bakom.

Hållbarhet behövs inte som särskilt utvecklingsområde. Mer omsorg om församlingen och fokus på diakoni.

Det är fina ledord, men vi skulle vilja ha lite mer fokus på kyrkans huvudsyfte.

I kyrkans grundläggande uppgift ingår gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Av dessa är mission kanske svårast. Vad är mission för er?

För mig ingår mission i allt kyrkan gör. Det handlar om bilden av hur vi är som människor. Vi kan inte tala om för folk hur de ska tro. Mission sker i relationer och samtal.

Att vi som kyrka går ut och sprider Guds ord och kyrkans värderingar i alla våra möten med människor.

Att gå ut i samhället och föra fram det kristna budskapet. Vi behöver finnas även i så kallade utsatta områden, där det kanske inte finns så många kristna. Tala mer om nåden. Vi är ju alla syndare.

Att nå ut med Kristi budskap till en värld som idag behöver det mer än någonsin. Genom styrkan i den gudstjänstfirande gemenskapen kan vi visa omsorg, barmhärtighet och solidaritet med utsatta. Vi vill ha mer vuxenundervisning, till exempel i Alfagrupper.

Har du fler frågor?

Ta chansen att ställa dina frågor direkt till kyrkopolitikerna när vi har offentlig utfrågning i Caroli församlingshem torsdag 4 september kl. 19:00.

Roger Olsson

Socialdemokraterna

Andreas Paulsson

POSK

Ann-Charlotte Blomqvist

Sverigedemokrater i Svenska kyrkan

Per Jonas Carlsson

Frimodig kyrka

Här kan du förtidsrösta från och med 8 september

Svenska kyrkans expedition
Stora kyrkogatan 12

Mån	8 sept	12:00–20:00
Tis	9 sept	10:00–18:00
Ons	10 sept	12:00–20:00
Tor	11 sept	10:00–18:00
Fre	12 sept	12:00–17:00
Lör	13 sept	10:00–14:00
Mån	15 sept	12:00–20:00
Tis	16 sept	10:00–18:00
Ons	17 sept	12:00–20:00
Tor	18 sept	10:00–18:00
Fre	19 sept	12:00–17:00
Lör	20 sept	10:00–14:00
Sön	21 sept	12:00–20:00

Brämhults församlingshem
Brämhults torg 1

Tis	9 sept	14:00–20:00
Tor	11 sept	14:00–20:00
Lör	13 sept	10:00–14:00
Tis	16 sept	14:00–20:00
Tor	18 sept	14:00–20:00

Här röstar du på valdagen 21 september

Vallokaler på valdagen är öppna kl. 12:00–20:00

- Caroli församlingshem
Gustav Adolfs församlingshem
Brämhults församlingshem
Dammsvedjans församlingshem
Uppståndelsens kapell
Byttorps församlingshem
Sjöbo församlingshem

Ta tag i döden *medan det finns tid*

Ingela och Mats Jontell planerar inför döden. Rent praktiskt, innan det är för sent. De har blivit informerade och inspirerade i en studiecirkel om just detta.

– Vi har redan ordnat både grav och gravsten, berättar Mats.

I trädgården utanför köksfönstret grönskar sommaren och döden känns ganska långt borta hemma hos paret Jontell, även om den är ämnet för vårt samtal. Än finns det gott om tid. Vilket är själva poängen. Att ta hand om saker medan det finns tid.

– Vi är så pass gamla att vi inser att livet inte är oändligt, säger Mats. Det gäller att underlätta för våra efterlevande. Vi är skyldiga dem det. Det är många procedurer och de har nog med problem ändå.

– Det är viktigt att allt blir så tydligt som möjligt, säger Ingela. Vi fick tips om studiecirkeln av en bekant i kyrkan.

Både tycker att kursen var givande.

– Den var pedagogisk och väl strukturerad, säger Mats.

– Studiebesöket på S:t Sigfrids griftegård innehöll mycket som var nytt för oss om de olika gravskicken, säger Ingela.

Mats jämför förberedelserna med städning, att döstäda både praktiskt och andligt. Kursen tog dock bara upp den praktiska delen.

– Jag kan tänka mig en annan studiecirkel, en som närmar sig döden från ett existentiellt perspektiv, säger han. Tror att det finns ett behov.

– Vi är troende båda två, konstaterar Ingela. När vi träffades var den kristna tron en sak vi hade gemensamt.

– Jag är kanske mer agnostiker, resonerar Mats. Vi vet ju inget. Men den som förnekar möjligheten till ett liv efter detta är nog inte medveten om våra begränsningar som människor.

– De eviga frågorna finns alltid med, konstaterar Ingela. För mig är tro en

form av förtroende. En övertygelse och en trygghet att bota i.

Vad kan finnas där på andra sidan?

– Det är svårt att förstå sig något oändligt, säger Mats. Vill man ens uppleva ett sammanhang som är oändligt? Samtidigt är det lika svårt att föreställa sig att allt skulle ha ett slut.

Och då är Mats ändå bra på att föreställa sig, som när han berättar om besöket på S:t Sigfrid och funderar kring vad som händer med kroppen.

– Det är väldigt varmt i ugnen på krematoriet. Att brännas upp är obehagligt att föreställa sig. Att ligga i jorden och bli uppäten av maskar är också en obehaglig tanke. Och kolumbariet kändes klaustrofobiskt.

Ingela närmar sig ämnet från ett annat håll. Även döden handlar om livet, och hur vi är mot varandra.

– Det är vad kristendomen står för. Människovärdet som okränkbart, att ta den svages parti, den oegennyttiga

Ingela och Mats Jontell har haft ett långt liv tillsammans. Innan de gick i pension var hon språklärare på Bäckängsgymnasiet i Borås och han hade en professur på tandläkarhögskolan i Göteborg.

känslan. Hur världen blir när vi lever med Jesus som förebild.

– Centralt i min relation till Gud är att få överlämna mig och lägga alla problem i någon annans hand, säger Mats. Det ger själslig ro.

Text och foto: David Ottvall

Medan det finns tid

En studiecirkel om att förbereda praktiskt inför döden. Sakkunniga föreläser om juridik, gravskick, ekonomi, arv, begravning med mera. Vi gör också studiebesök och lär av varandra. Arrangeras i samarbete med studieförbundet Sensus.

När: Sex fredagar i höst, tre timmar vid varje tillfälle. Start 12 september. Anmälan senast 5 september.

Var: Caroli församlingshem samt studiebesök på olika platser. Mer info och anmälan på webben.

Prästen pratar *praktiskt om döden*

Per Ulvestig leder studiecirkeln *Medan det finns tid*. Den var hans idé från början.

– Jag lär mig fortfarande nya saker, säger han. Vi har med kunniga experter och deltagarna frågar saker jag inte tänkt på.

Dödsbud, kistläggning, släktutredning, gravsättning, familjejuridik, dödsbo, arv, testamente, obetalda räkningar, att säga upp avtal, sälja bostad...

Studiecirkeln handlar om döden, men tar bara upp det rent praktiska. Kanske lite ovanligt för kyrkan att inte ha med någon andlig aspekt.

– När vi började var det här utforskat område för oss, säger Per. Men behovet finns. Det är lätt att skjuta upp förberedelser och mycket av det anhöriga förr gjorde själva hamnar nu i andras händer.

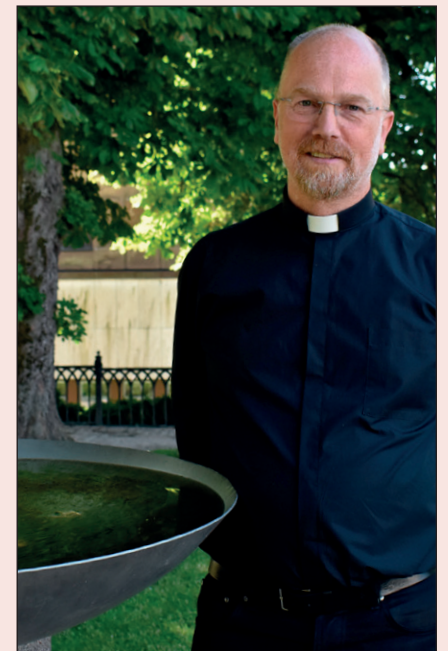
Intressanta studiebesök och sakkunniga föreläsare är centralt för studiecirkeln. Att besöka krematoriet hör till det mest uppskattade.

– Svårast har varit att få någon från banken att komma och prata, noterar Per. Åttonde banken jag kontaktade svarade ja. Utvecklingen har gått från att banken skötte bouppteckningen till att banken nu inte alls är lika involverad.

Per fixar fika på plats under studiebesöken. Han gör landgångar på sjukhuset och smörgåstårta på S:t Sigfrids griftegård.

Trots det tunga ämnet uppstår glädje i det mänskliga mötet.

– Deltagarna är olika, konstaterar Per. Ofta blir det väldigt bra just för att man är olika. Något som har med gruppdynamiken att göra. Det blir spännande möten även för experterna.

Begravningar och sorgesamtal hör till vardagen för en präst. Nu hanterar Per Ulvestig döden på fler sätt.

Kursen handlar alltså inte om existentiella frågor, men den väcker förstås sådana. Deltagare har uttryckt önskemål om en cirkel med existentiellt perspektiv på döden.

– Ljungskile folkhögskola hade en kurs kallad *Dösnack* som mest handlade om den existentiella delen, erinrar sig Per. En sådan kurs är något helt annat. Och den skulle nog inte ledas av mig.

Deltagare har sagt att deras barn borde gå kursen. Därför blir det en heldag lördag 13 september i Caroli församlingshem, för dig som har åldrade föräldrar och känner att det är dags att prata om de här frågorna. Dagen avslutas med studiebesök på S:t Sigfrids griftegård. Anmälan senast 9 september. Mer info finns på webben.

Text och foto: David Ottvall

På gång

Mässa med små och stora

Välkomna till en mässa som har barnens behov i fokus men som finns till för alla, både små och stora. De barn som vill är med och leder sånger och böner och ofta presenteras bibeltexten med ett drama. Det blir mycket sång och musik, nattvard och bön med bönestationer.

Höstens första mässa med små och stora har temat *Att ge och ta emot*. **Söndag 24 augusti kl. 11:00 i Gustav Adolfs kyrka.** Varar cirka 40 minuter och avslutas med fika.

Häng med på pilgrimsvandring

Samling i **Sjöbo kyrka söndag 5 oktober kl. 10:00** där vi inleder med pilgrimsmässa och fika. Vandrigen börjar cirka 11:30 om du vill ansluta efter mässan. Vi vandrar från Sjöbo kyrka till Hässleholmens kyrka. Cirka nio kilometer i kuperad terräng via Tosserydssjöarna.

Var och en tar sig till start och mål på egen hand. Ta med egen matsäck. Vi går i långsam takt och gör stopp på vägen för påfyllning av energi och reflektioner.

Att arbeta för dialog och fred

Möt Act Svenska kyrkans partnerorganisation **Rossing Center** som arbetar för interreligiös dialog i Mellanöstern. **Måndag 1 september kl. 18:00 i Gustav Adolfs församlingsshem.**

Rossing Center är baserat i Jerusalem och arbetar med utbildning och möten, till exempel på skolor där unga judiska, muslimska och kristna mellan 10 och 13 år får lära sig om varandras tro, traditioner och liv.

Ett arrangemang i samarbete med Skara stift, studieförbundet Sensus och Act Svenska kyrkan.

Höststart för söndagsmusiken

På **söndagar** kan du njuta av musik i någon av våra kyrkor i centrum. **Alltid kl. 18:00.** Ett brett utbud av musikstilar; klassisk musik, jazz, folkmusik, gospel, körsång med mera. Höstens första söndagsmusik den **7 september i Caroli kyrka** har rubriken *Att vila i klanger* och bygger på stycken som är avsedda att höras om och om igen. Björn Nilsson och Cecilia Widman spelar orgel och piano. Söndagen därpå blir det barock, Wienklassicism och romantik med operasångaren Anders Lorentzson och organisten Morgan Blåberg i Gustav Adolfs kyrka.

Har du hittat din konfagrupp?

Anmälan senast **31 augusti**. Skanna QR-koden. Här kan du anmäla dig och här finns allt du behöver veta om konfirmation.

tryggt
givande
glömsavertige

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

act
Svenska kyrkan

**Över 120 miljoner
människor är på flykt.
Var med och rädda liv.**

Swisha
din gåva

svenskakyrkan.se/act